చావు బ్రతుకుల మధ్య దూరం

స్ప్రింగ్ డోరు తెరచుకొని బయటికి వచ్చేసరికి తన ఆత్రుత అంతా కళ్ళలో నిల్పుకొని గుమ్మంవైపే తదేక దీక్షతో చూస్తూ అతడు కన్పించాడు. ఎప్పుడూ అరవిచ్చిన మల్లె పువ్వులా అతి సుకుమారంగా, అందంగా కన్పించే మనిషి వడదెబ్బ తిన్నవాడిలా వాడిపోయి ఉన్నాడు. నా పెదవుల మధ్య కదలాడిన చిరునవ్వు అతని ఆరాటాన్ని అదిమిపెట్టి ధైర్యాన్ని అందించిందేమో, ముఖంలో కొద్దిగా మెరుగు కన్పించింది.

నమ్రతగా చేతులు రెండూ జోడిస్తూ "నమస్తే డాక్టర్" అన్నాడు. వాడిన అతని ముఖం వంక చూస్తూ ప్రతినమస్కారం చేసాను.

"ఆమె కెలా వుంది?" ఏమాట వినవలసి వస్తుందో అన్న కంగారు ఆ కంఠంలో పలికింది.

"మీరేం కంగారు పడకండి. అంతా సవ్యంగా పూర్తయింది. కొద్ది సేపట్లో తెలివి వస్తుంది. మరేవిధమయిన చికాకు లేదు" అన్నాను అతనికి ధైర్యం చెప్తూ.

"పిల్లా...."

"ఓ.... సారీ, మీకింకా వార్త అందలేదా? మగపిల్లాడు. కంగ్రాట్యులేషన్సు మిష్టర్ రావు."

"థాంక్యూ డాక్టర్. పిల్లడు ఆరోగ్యంగా ఉన్నాడా?"

"చాలా ఆరోగ్యంగా వున్నాడు. వెళ్ళి చూడండి. మీరనుకొన్న లెక్కలు సరి కావు" అన్నాను.

'చాలా సంతోషం డాక్టర్. మీ దయవల్ల....'

అతని మాట తడబడింది. తొట్రుపడుతూ నన్ను తప్పించుకొని గదిలోకి వెళ్ళాడు.

అతని తొట్రుపాటులో ఏదో చిత్రం, అతని కదలికలో ఏదో కథనం నా మనసులో మెదిలింది. తెర తొలగిన నాటకంలా ఆరు నెలల క్రిందటి సంఘటన కళ్ళకి కట్టింది. సౌదామిని అడిగిన ప్రశ్నకి సమాధానం దొరికినట్లనిపించింది.

నాలుగు సంవత్సరాల క్రిందట సౌదామినిని నర్సింగ్ హోమ్‌లో మొదటిసారి చూసినప్పుడు ఆమె ఒక రోగి, నేను ఒక డాక్టరు, అంతకు మించి ఏ భావం నాలో కలుగలేదు. కాని ఏ నాటికీ లొంగుబాటుకిరాని ఆ రోగంతో ఆమె తరుచు నర్సింగ్ హోమ్‌కి రాకపోకలు సాగించడంతో మా ఇద్దరి మధ్య ఏదో ఒక విధమయిన స్నేహం ఏర్పడింది.

సౌదామిని అంటే మెరుపుట. పసితనంలోనే ఆ పిల్ల రేపురేఖలు గుర్తించి అంత అందమైన పేరు పెట్టిన ఆమె తల్లిదండ్రులపట్ల నాకు గౌరవభావం కలిగింది. ఆషాఢ మేఘాలు అంచెలంచెలుగా ఆకాశం మీద పరుగులు పెడ్తున్నప్పుడు ఆ మేఘ మాలికల చాటు నుంచి తళుక్కున మెరిసే మెరుపు తీగెలా ఉండేది సౌదామిని. ఆమె భర్త పేరు మధుసూదనరావు. మామిడిచెట్టు, మాధవీలతలా ఉండేవారు దంపతులు.

శాస్త్ర విజ్ఞానం ఇంతగా అభివృద్ధి చెందినా మందులకు, కత్తులకు పూర్తిగా లొంగని జబ్బులు ఇంకా ఉండడం ఆశ్చర్యకరమైన విషయమే. మా అనుభవాల్ని, విజ్ఞానాన్ని అపహాస్యం చేస్తూ ఒక్కొక్క రోగం, వైద్యశాస్త్రం పై విజయం సాధించినట్లు రోగి ప్రాణాల్ని ఆరగించడం చూస్తుంటే మానవుని శక్తికి అతీతమైనది ఇంకా చాలా మిగిలిపోయి ఉందని ఒప్పుకోక తప్పదు.

రాకపోకల వల్ల కలిగే అలసటని తప్పించడానికి ఆమెని నర్సింగ్ హోమ్‌లో జాయిన్ చేసారు అతడు. స్పెషల్ వార్డుని అనుసరించే నా గది ఉండేది. పనిలేని వేళల్లో ఆమెతో మాట్లాడుతూ గడపడం నాకు ఒక అలవాటుగా మారింది. ఆ విధంగా మా స్నేహలత మారాకు తొడిగింది.

జీవితంలో ఏ చిన్న విషయాన్నీ తేలికగా తీసుకోలేక పోయేది సౌదామిని. దినచర్యలో ఏ చిన్న లోపం కన్పించినా 'ఈ రోజు ఎందుకిలా అయింది డాక్టర్! నాకేదో భయంగా ఉంది' అనేది.

"ఒక్కొక్కసారి యంత్రాలు కూడా గతి తప్పి నడుస్తాయి సౌదామినీ! మనం మనుష్యులం. హెచ్చుతగ్గులు, పొరపాట్లు రావడం సహజం. ప్రతిదానినీ అంతలా పట్టించుకోకూడదు" అనేదాన్ని.

నేనెంతగా చెప్పినా ఆమెకి ఆందోళన తగ్గేదికాదు. "జీవితంలో ముఖ్యమనుకొన్న విషయాల్లో నేను రాజీ పడలేను డాక్టర్. నాకు పరిపూర్ణమైన జీవితం కావాలి. ముఖం మొత్తేటంత ఆనందం కావాలి. అవి పొందలేనని తెలుసుకొన్ననాడు నిండు మనసుతో మృత్యువును ఆహ్వానిస్తాను. ఈ బ్రతుకు కంటే చావు నాకు శాంతిని సంపాదిస్తుంది" అనేది ఆవేశంగా.

ఒక్కొక్క సమయంలో ఆమె ఆలోచనలు తెలుసుకొని జాలిగా నవ్వేదాన్ని, వేరొక సమయంలో ఆ తీక్షణత చూసి భయపడేదాన్ని. ఆ కోమల పుష్పం రేకులన్నీ విచ్చుకొని పరవశించే వేళ ఏ కర్కశ హస్తమో త్రుంచి పోగులు పెట్టదు కదా అనుకొనేదాన్ని.

కాని, నా భయం నిర్హేతుకమనీ, ఆమె జీవితం వడ్డించిన విస్తరిలాంటిదనీ తెలుసు కొని భారం దింపుకొన్నాను. అనారోగ్యం తప్ప ఆమెని వేధించే ఇతర సమస్యలు లేవు. దానిని సరిదిద్దడానికి ఎంత సొమ్మయినా వెచ్చించ గలిగే స్తోమత ఆమె భర్తకి ఉంది.

అతడు వేళ తప్పకుండా రోజూ వచ్చేవాడు. పువ్వులూ, పళ్ళూ తెచ్చేవాడు. గంటకుపైగా ఆమె దగ్గర కూర్చుని కబుర్లు చెప్పేవాడు. ధైర్య వచనాలతో ఆమెని ఉత్సాహపరచేవాడు. ఆమె భయాన్ని పారద్రోలి, ఆశలకి ప్రాణం పోసేవాడు.

ఏమి అపురూప దాంపత్యం? ఎన్ని జన్మల అనురాగబంధం ఇది! ఈ స్థితిలో కూడా భర్త నుంచి ఇంత ప్రేమని అందుకోడానికి ఆమె ఏమి పూజలు చేసి పుట్టింది, అనుకొనేదాన్ని.

"మీరు అతన్ని ఎప్పుడైనా పరీక్షగా చూసారా డాక్టర్? అతడు ఆమె పట్ల చూపుతున్న అనురాగంలో, ఆసక్తిలో ఏదో వెలితి ఉన్నట్లు అనిపిస్తుంది నాకు. కావాలని తెచ్చి పెట్టుకొన్న భావాల్లో నాలిక చివర నుంచి వస్తున్న మాటల్లా ఉంటాయి" అంది నర్స్ పంకజం.

ఆమె మాట విన్నాక రెండు, మూడు సార్లు అతడు ఆమె గదిలో ప్రవేశిస్తుండగా చూడడం తటస్థించింది

ప్రకాశవంతంగా వెలుగుతున్న దీపాన్ని ఒక్కసారిగా చిన్నది చేసినట్లు అంతవరకు అతని ముఖం మీద కన్పించే ఆనందం, ఉత్సాహం తొలగిపోయి, ఆ స్థానంలో జాలి, నిశ్చలత ప్రవేశించేవి. మనిషి నడకలో, మాటలో మార్పు వచ్చేది. పొంగి పొరలుతూండే అతని జీవన వాహినికి అడ్డుకట్టలా నిల్చేది ఆ గుమ్మం. క్షణకాలం క్రిందట వరండాలో నిలచిన మనిషికి, గదిలో కాలు పెట్టిన మనిషికి అసలు పోలికే లేనట్లు ఉండేది అతని తీరు.

"ఏమిటీ వ్యక్తి! ఎందుకిలా ప్రవర్తిస్తాడు? అనుకొనేదాన్ని.

ఈ విషయాన్ని గ్రహించాక అతడి పట్ల అంతకు ముందులేని కుతూహలం నాలో జనించింది. మొదట్లో రెండు, మూడుసార్లు ఒక అందమైన అమ్మాయి పార్కులోనూ, సినిమాలోను అతనితో కన్పించింది. అటు తరువాత ఆమె తరుచుగా అతని కారులో కన్పించేది. నర్సింగ్ హోమ్‌కి అతడు వచ్చినప్పుడు కూడా ఉండేది. కాని అతనితోపాటు లోపలికి వచ్చేదికాదు. అతడు తిరిగి వచ్చేవరకు కారులోనే కూర్చునేది. లేక ఎదురుగా ఉన్న షాపుల్లో ఇవీ అవీ చూస్తూ కాలం గడిపేది. గంట గడిచి అతడు బైటికి రాగానే కూలాసాగా కబుర్లు చెప్పుకొంటూ ఇద్దరూ వెళ్ళిపోయేవారు.

అందులో అంతరార్థం కొంత బోధపడినట్లే అనిపించేది. అయినా అసలు విషయం అంతు తేలకుండానే మిగిలిపోయేది.

దానికి అతన్ని తప్పు పట్టలేదు. లోకం తీరు అనుకొన్నాను. అతడు వయసులో ఉన్న మగాడు. అందం ఆస్తి అన్నీ ఉన్నాయి. అన్నిటినీ మించి అందాన్ని అభినం దించడం, ఆనందాన్ని అనుభవించడం అన్న గుణాలు అతనిలో కాస్త హెచ్చు పాళ్ళలోనే ఉన్నట్లు సౌదామిని చెప్పిన కొన్ని సంఘటనలను బట్టి తెలుసుకొన్నాను.

అందానికి మెచ్చి ఏరి కోరి చేసుకొన్న భార్య అదృష్టం వక్రించి దీర్ఘ రోగిగా తయారయింది. ఆమె ఆ రోగం నుంచి ఎప్పటికి కోలుకుంటుందో, అసలు కోలుకుంటుందో

లేదో కూడా చెప్పడం కష్టం. అటువంటి పరిస్థితిలో అందుబాటులో ఉన్న ఎవరో అందమైన అమ్మాయితో అతడు పరిచయం ఏర్పరచుకోడంలో తప్పులేదని పించింది.

ఈ అభిప్రాయానికి వచ్చిన కొద్ది రోజుల్లోనే ఒకసారి అతడి కారు ముందు నుంచి నేను ఇంకో వార్డుకి వెళ్ళడం జరిగింది. అతడు నా వైపు చూసి, "గుడీవినింగ్ డాక్టర్" అంటూ విష్ చేసి, ఆమెని పరిచయం చేసాడు. "మిస్ మంజులత... నా మరదలు" అంటూ.

"అంటే సౌదామిని..."

"చెల్లెలు" అన్నాడు అతడు నా మాటని పూర్తి చేస్తూ.

ఏదో వింతైన సమాచారం విన్నట్లు ఆమె వంక అలా చూస్తూ నిలచిపోయాను నేను. ఆశ్చర్యం నా ముఖంలో ప్రశ్నార్థకంగా నిలచి ఉండడం అతడు గ్రహించి ఉంటాడు.

"మంజుకి రోగులన్నా, రోగాలన్నా ఎంతో భయం. అందుకే బైట ఉండిపోతుంది" అన్నాడు.

"ఇది నిజమా?" అనుకొన్నాను.

అది నిజమే! ఆమె సౌదామిని చెల్లెలే! అటు తరువాత, ఒకటి రెండుసార్లు లోపలికి వచ్చి అక్కని చూసి వెళ్ళింది. సౌదామినికి చెల్లలంటే చాలా అభిమానం ఉన్నట్టే అనిపించింది. ఆ పిల్ల వారింటనే ఉండి చదువుకొంటున్నదిట.

ఒక్కొక్కసారి మమతానుబంధాలు ఏ ప్రాతిపదికమీద నెలకొంటాయో, వాటికి మూలం ఏమిటో చెప్పడం కష్టం.

సౌదామిని గురించి నేను పడే ఆరాటానికి నర్సింగ్ హోమ్‌లో మిగిలిన డాక్టర్లంతా ఆశ్చర్యపోయేవారు. ముక్కుకి సూటిగా పనిచేసుకుపోతూ మిగిలిన విషయాలేమీ అంతగా పట్టించుకొనే అలవాటులేని నేను ఆ పిల్ల పట్ల చూపించే ఆసక్తికి అర్థం చెప్పుకోలేక పోయేవారు. "పోనీ ఈ వయసులో ప్రేమ జనించిందేమో అనుకొనేందుకు మగవాడైనా కాకపోయె...." అంటూ చనువు ఉన్నవాళ్ళు పరిహాసం చేసేవారు.

ఆనాడు ఉదయం చీఫ్ సర్జన్ జగన్నాథ్ పెదవి విరుపులో నేను గుర్తించిన నిరాశ, నర్సు అందించిన ఛార్టులోని ఎగుడు దిగుడు గీతలు నన్నెంతో కలత పెట్టాయి.

"డాక్టర్! అంతేనా" అన్నాను, నెమ్మదిగా బైటికి వచ్చాక.

"మీరూ కేసుని చూసారు, ఏం చెప్పమన్నారు?" అన్నాడు.

"డాక్టర్! అలా జరగడానికి వీల్లేదు" నాకు తెలియకుండానే నా నోటిలోంచి బాధగా మాట బయటికి వచ్చింది.

ఉండేలు దెబ్బతిన్న పక్షి ఆర్తనాదంలా ఉంది ఆ మాట. అతడు క్షణకాలం నా వంక జాలిగా చూసాడు. ఇటువంటి మమతలు పెంచుకో కూడదు. మన చేతుల్లో ఉన్నదంతా మనం చేస్తున్నాము, అన్నట్లు ఉంది అతడి చూపు.

"అలా జరుగకుండా ఉండాలనే నేనూ కోరుకొంటున్నాను" అన్నాడు నెమ్మదిగా.

నా కన్నీరు అతని కంట పడకుండా ముఖం తిప్పుకొన్నాను. నా పరిస్థితి గ్రహించి అతడు మౌనంగా వెళ్ళిపోయాడు.

ఏమిటీ సంబంధం? ఎందుకీ అనుబంధం? నర్సింగ్ హోమ్‌కి వచ్చిన కేసులన్నీ బాగవుతున్నాయా? పసిపాపలు, బిడ్డల తల్లులు, వయసులో ఉన్నవాళ్ళు, ముసలి వాళ్ళు.... ఎందరో వస్తుంటారు. కొందరు తిరిగి వెళ్తారు. కొందరు ఇక్కడే కన్ను మూస్తారు. చేయగలిగింది అంతా చేసాము అన్న తృప్తితో వారి చావులు మమ్మల్ని అంతగా బాధించవు. ట్రీట్‌మెంటు సరిగా జరక్క ఏదైనా కేసు నష్టపోతే మనసుకి బాధ కలుగుతుంది.

కాని, సౌదామిని విషయంలో ఆది నుండీ అణుమాత్రం లోపం కూడా జరుగలేదు. అయినా మనసులో బాధ తప్పలేదు.

ఆలోచనల మధ్య తలుపు తట్టి లోపలికి వెళ్ళాలి అన్నధ్యాస లేకుండా హేండిల్ తిప్పి తలుపు తెరచాను. ఆ రోజు అతడు రోజుకన్నా ముందుగా వచ్చాడు. ఉదయం జగన్నాథ్ ఆ మాట చెప్పినప్పుడు అతడు ప్రక్కనే ఉన్నాడు. ఆమెతో తను గడపగలిగే కాలం ఇంక కొద్ది గంటలే అని గ్రహించి ఉంటాడు.

అతని ఒడిలో ఆమె తల ఉంది. ఆమె ముంగురులను ఆప్యాయంగా సవరిస్తూ అతడు మాట్లాడుతున్నాడు. కొద్ది గంటలలో ఎదురు పడబోయే మృత్యువు గురించి కాదు. తమకి శాశ్వత వియోగం కలిగించే బాధాకరమైన క్షణాల గురించి కాదు.

అందమైన జీవితం గురించి, ప్రపంచం అంతా పరుచుకొని ఉన్న సుందర ప్రకృతి గురించి, తామిద్దరమూ మిగిలిన జీవితంలో జంటగా చూడబోయే అందాల గురించి, ఆ బ్రతుకులో తీపి.... ఆ తీపిలోని ఆనందం...

అతని ఒడిలో ఆమె అర మూసిన కన్నులతో, ఆనందాన్నంతా నింపుకొన్న మనసుతో, శాంతంగా వింటున్నది. ఏనాడూ లేని తేజస్సు ఆమె ముఖం మీద ప్రకాశిస్తున్నది.

ఈ ఆఖరి దశలో జీవితంపట్ల ఇతడు ఎందుకింత మమకారాన్ని ఆమెకి రంగరించి పోస్తున్నాడు... అనుకొన్నాను. కాని ఒక విధంగా అతని కోమల హృదయాన్ని మెచ్చుకోకుండా ఉండలేకపోయాను. వేదనామయమైన మరణ సమయంలో కూడా ఆమె ఆనందంగా, శాంతిగా ఆఖరి శ్వాస తియ్యాలని కోరుకొంటున్న అతని అనురాగాన్ని అభినందించాను.

నా అడుగుల సవ్వడి విని అతడు మెల్లగా లేచాడు. తన ఒడిలో ఉన్న ఆమె తలని అతి సున్నితంగా తలగడపై ఉంచాడు. ఆ సమయంలో కాస్త ముందుకి వంగి మెల్లగా ఆమె నుదుటిపై ముద్దు పెట్టుకొన్నట్లు అనిపించింది నాకు. అతడి కంటి నుండి ఒకే ఒక కన్నీటి బిందువు రాలి ఆమె పెదవులపై పడింది.

ఆమె దెబ్బతిన్న లేడిపిల్లలా కళ్ళు విప్పి బెదురుతూ చూసింది. అతడు అప్పుడే విచ్చుకొంటున్న కలువపువ్వులా అందంగా ఆమె కళ్ళలోకి చూసి నవ్వాడు. ఆమె తృప్తిగా ఆ కన్నీటి బిందువును రుచి చూసింది.

"ఇంటికి వెళ్ళే ముందు ఒకసారి చూసిపోవాలని వచ్చాను. అంతకన్న ఏం లేదు" అన్నాను.

ఎండిన పుల్లలా ఉన్న తన చేతిని దుప్పటి క్రింద నుంచి అతి ప్రయత్నం మీద తీసి నా చేతిని అందుకొంది ఆమె.

నేనంటే మీ కెంత అభిమానం డాక్టర్! ఈ అనుబంధం ఎన్ని జన్మలదో, అన్నట్లుంది ఆమె చూపు.

మూడు సంవత్సరాలుగా అలవాటు పడిన ఆ కళ్ళు, బ్రతుకులో ఆత్మీయత అంటే ఏమిటో రుచి చూపించిన ఆ కళ్ళు మళ్ళా చూసే అవకాశం ఉంటుందో, లేదో అన్నట్లు క్షణకాలం అలాగే చూస్తూ ఉండిపోయాను.

నర్సుతో తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు చెప్పాను. ఆ రాత్రి డ్యూటీలో ఉండే డాక్టరుతో ఏదో చెప్పబోతుంటే నా పెదవులు తడబడ్డాయి.

'మీరేం కంగారు పడకండి డాక్టర్. అంతా నే చూసుకుంటాను. పరిస్థితి ఏపాటి విషమించినా మీకు కబురు చేస్తాను. ఈ పేషెంటు ప్రత్యేకత నాకు తెలుసు" అన్నాడు అతడు ధైర్యం చెప్తూ.

ఏ క్షణాన్నయినా ఫోను మ్రోగవచ్చు అన్నట్లే రాత్రంతా కంటి మీద నిద్ర లేకుండా గడిపివేసాను. తెల్లవారి ఏడు కాకుండానే డ్రస్సు వేసుకొని బయలుదేరాను. గది బయట వరండాలో రాత్రి డ్యూటీలో ఉన్న డాక్టరు కన్పించాడు.

"కంగ్రాచ్యులేషన్సు డాక్టర్" అన్నాడు నాచేతిని అందుకొంటూ.

"ఏమయింది? దేనికి?" అర్థం కాక అడిగాను.

"వెళ్ళి మీరే చూడండి" అంటూ తలుపు తీసి పట్టుకొన్నాడు.

మంచులో తడిసిన గడ్డిపువ్వులా ఉంది సౌదామిని. ఆ పువ్వుకి అందము, సౌరభము కొరతపడి ఉండవచ్చు. కాని జీవం మాత్రం అణువణువునా నిండుకొని ఉంది. దానికి నిదర్శనంగా ఒక్కొక్క రేకని విప్పుకొంటున్నది.

ఇటువంటి వింతలు చాలా అరుదుగా జరుగుతాయి. జరిగిన సమయంలో అక్కడ ఉండి చూసినవారు తమ కళ్ళని తామే నమ్మలేని స్థితిలో క్షణ కాలం ఉండిపోతారు. కాలం గడిచాక ఇంకెవరి నోటనో వింటే నమ్మబుద్ధి కాదు.

సౌదామిని విషయంలో అటువంటి విచిత్రమే జరిగింది. అమాయకంగా, ప్రశాంతంగా నిద్రిస్తున్న ఆ పిల్ల నోటిలో ఏ దేవతో దయతలచి ఒక అమృతపు చుక్క రాల్చి ఉండవచ్చు.

ముందురోజు సాయంకాలం భర్త ఆమె కళ్ళ ముందు నిల్పిన అందమైన జీవితంలోని ఏ కాంతి రేఖో ఆమెని దారి తప్పించి ఉండవచ్చు.

డాక్టర్లకి మతిపోయేలా, వైద్యశాస్త్రం ఆ వింత చూసి ఆశ్చర్యంతో తల మునకలు అయేలా, విపరీతమైన వేగంతో రోజు రోజుకి కోలుకొంది సౌదామిని. మూడు నెలల్కు గడిచేసరికి ఇంక ఆమెని నర్సింగ్ హోమ్‌లో పెట్టి ఉంచవలసిన అవసరం లేదని డాక్టర్లంతా తీర్మానించారు.

"మీరు నాకు ప్రాణం పోసారు డాక్టర్. మీ ఋణం ఎలా తీర్చుకోను" అంది ఆమె కృతజ్ఞత నిండిన కళ్ళతో.

"తిరిగి అందుకొన్న ఈ జీవితంలో నువ్వు సుఖంగా, ఆనందంగా ఉండాలి. అంతకు మించి నాకేం కోరికా లేదు. నువ్వు ఇయ్యగలిగిన కానుకా లేదు" అన్నాను ఆమె చెక్కిలిని ఆప్యాయంగా నిమురుతూ.

ఆమె వెళ్ళిపోయాక, ఆడపిల్ల అత్తవారింటికి వెళ్ళిపోతే చిన్నబోయిన ఇల్లులా కన్పించింది నర్సింగ్ హోమ్. సౌదామిని జ్ఞాపకాలనుంచి తప్పుకోవాలని నాలుగు రోజులు సెలవు పెట్టాను. ఇంటిలో ఒంటరిగా కూర్చుని నాకు ఎల్లవేళలా శాంతి భిక్ష పెట్టే పుస్తకాలతో గడపసాగాను. మూడోనాటి ఉదయం హాలులో పేపరు చూస్తుంటే పంకజం పరుగుతో వచ్చింది.

"డాక్టర్.... డాక్టర్.... ఆమె తిరిగి వచ్చింది. మీరు వెంటనే రావాలి" అంది.

"ఎవరు పంకజం?.... ఎవరు వచ్చారు?" అన్నాను చేతిలో పేపర్ని మడచి పక్కన పెడుతూ.

"ఆమే డాక్టర్.... సౌదామిని."

"ఎవరు? సౌదామిని... ఎందుకొచ్చింది?"

'జబ్బు తిరగపెట్టింది. ప్రమాదస్థితిలో ఉంది.'

బట్టలైనా మార్చుకోకుండా అలాగే బయలుదేరాను. పంకజం చెప్పిన వార్త సరి అయినదే. ఆమె స్థితి ఏమీ బాగాలేదు. ఎందుకలా అయిందో, అంతలో అంత మార్పు ఎలా వచ్చిందో ఎవరికీ అంతుబట్టలేదు. ఆమె కోలుకొన్నప్పటిలాగే అంతా వింతగా చూసాము. ఒంటి మీద తెలివిలేని స్థితిలో ఉన్న ఆమెని పరీక్ష చేసి బైటికి వస్తుంటే 'ఎందుకిలా అయింది డాక్టర్?' అంటూ దీనంగా ప్రశ్నించాడు అతడు.

"నాకన్నా మీకే బాగా తెలిసి ఉండాలి" అన్నాను.

నా కంఠమెందువల్లనో కాస్త కరుకుగా విన్పించింది. అతని మీద కోపం వల్ల కాదనుకొంటాను. ఆమె పట్ల నాకు గల అభిమానంవల్ల అయి ఉండవచ్చు.

మూడు రోజులనాడు ఆమెకి తెలివి వచ్చింది.

"డాక్టర్, మళ్ళా మీదగ్గరికి వచ్చేశా నేను" అంది చిన్నగా నవ్వుతూ.

"అట్టే మాట్లాడకు, విశ్రాంతి అవసరం" అన్నాను అంతకన్న ఏమనాలో తోచక.

ఆమె నా మాట విన్పించుకోలేదు.

"డాక్టర్! చావు బ్రతుకులకి అర్థం ఏమిటి? వాటిమధ్య దూరమెంత?" అని ప్రశ్నించింది.

నేనేదో మాట్లాడబోయేంతలో నన్ను వారిస్తూ తనే తిరిగి అందుకొంది "ఒద్దు లెండి డాక్టర్. చెప్పబోకండి. మీరేదో హార్ట్‌బీట్, పల్సురేట్ అంటూ మొదలు పెడతారు. మీ రెవర్నీ ప్రేమించలేదన్నారు. మీకు తెలియదు ఆ పదాలకు అర్థం, వాటి మధ్య దూరం" అంది సౌదామిని మెల్లిగా కళ్లు మూస్తూ.

అందమైన ఆ కళ్ళు మళ్ళా విడలేదు. ఆమె అడిగిన ప్రశ్నకి ఆనాడు అర్థం తెలియలేదు.

అతడు మంజులతని వివాహం చేసుకొన్నాడు అన్న వార్త విని నేను ఆశ్చర్యపోలేదు కాని భార్య పట్ల అంత ప్రేమ కనపరచే వ్యక్తి ఆమె మరణించి నెల తిరగకుండానే తిరిగి వివాహం చేసుకోవడం నా కెందుకో వెగటుగా అనిపించింది. ప్రేమ.... ప్రేమ అని మనం ఘనంగా చెప్పుకొనే రెండక్షరాల వెనుక దాగి ఉన్న పరమార్థం ఇంతేనా అనుకొన్నాను. బ్రతికి ఉన్న మనుష్యులు మరణించిన ఆప్తుల్ని ఇంత శీఘ్రంగా మరచిపోగలరా అని ఆశ్చర్యపడ్డాను.

ఆరు నెలలు గడిచిపోయాయి. సౌదామిని జ్ఞాపకాలను ప్రయత్న పూర్వకంగా మనసులోంచి నెట్టివేస్తున్న తరుణంలో, అతడు తిరిగి వచ్చాడు. మొదటిసారి సౌదామినిని నర్సింగ్ హోమ్‌కి తీసుకువచ్చినప్పటిలాగే అందంగా, హుందాగా ఉన్నాడు. ఆమె చావు అతనిలో ఏవిధమైన మార్పు తెచ్చినట్లు అనిపించలేదు.

ఈసారి అతనితో సౌదామిని లేదు, మంజులత ఉంది. అంతవరకే నాకు అతని రాకలో మార్పు కన్పించింది.

"మీ మీద నమ్మకంతో మీ దగ్గరికి తీసుకువచ్చాను" అన్నాడు.

డెలివరీ కేసు. అతి ప్రయాస మీద కానుపు అయింది. తల్లిని పిల్లడిని కాపాడగలిగా నను సంతృప్తితో బయటికి వచ్చాను.

"ఏడవ మాసం కూడా రాలేదు. ఏమవుతుందో అని కంగారు పడుతున్నాము" అంది మంజులత కేసు వ్రాసుకొంటునప్పుడు. కాని, పుట్టిన పిల్లడు నవమాసాలు తల్లి గర్భంలో పెరిగిన శిశువులా ఆరోగ్యంగా వున్నాడు. పెరుగుదలలో ఏపాటి కొరత లేదు. ఆ మాటే అతనితో అన్నాను. 'పిల్లడు ఆరోగ్యంగా ఉన్నాడు. మీ లెక్కలు సరికావు' అని. ఎందువల్లనో నా మాట అతడిలో తడబాటు కలుగజేసింది. అడుగులు తొట్రుపడ్డాయి. నా నుంచి ఇంకేమీ వినదల్చుకోనట్లు నన్ను తప్పించుకొని గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

అతని తడబాటులో ఏదో చిత్రం. అతని కదలికలో ఏదో కథనం నా మనసులో మెదిలాయి. సౌదామిని అడిగిన ప్రశ్నకి సమాధానం దొరికినట్లనిపించింది. ఆరోగ్యంగా ఇంటికి వెళ్ళిన ఆమె అంతలో అటువంటి స్థితిలో తిరిగి రావడంలో ఉన్న అర్థం బోధపడినట్లయింది.

నిండు మనసుతో జీవితాన్ని కాంక్షిస్తే, జీవించాలని కోరుకొంటే అది బ్రతుకు, లేకపోతే ఆ బ్రతుకు చావుకి సమానం. వాటి మధ్య దూరం అతి స్వల్పం.

తన బ్రతుకు సాటి ఆడదాని జీవితానికి అన్యాయం చేస్తున్నదని సౌదామిని గ్రహించింది. భర్త ప్రాణం పోసిన జీవితంలోని ఎగుడు, దిగుడులను గుర్తించింది. బ్రతికి చచ్చేకంటే చచ్చి బతకడమే మంచిదనుకొంది. ఆమె తన చావులోనే బ్రతుకును చూసింది. చావు, బ్రతుకుల మధ్య దూరాన్ని అధిగమించింది.

"డాక్టర్! మిసెస్ రావుకి తెలివి వచ్చింది. మిమ్మల్ని చూడాలంటున్నది" అంటూ నర్స్ వచ్చింది. ఆమె వెనుకనే గదిలోకి వెళ్ళాను. బాలెంతరాలి ప్రక్కనున్న తొట్టిలోని పాపని అతడు ఉత్సాహంగా చూస్తున్నాడు. 'అంతా మీ పోలికే. ఆ సూది గడ్డం, చిన్న ముక్కు...' భర్త వంక అనురాగంగా చూస్తూ అంటున్నది మంజులత.